

Mariola Antczak*
Zbigniew Gruszka**

Hanna Tadeusiewicz – Uczona i Nauczycielka

ABSTRAKT

W artykule zaprezentowano sylwetkę naukową prof. dr hab. Hanny Tadeusiewicz. Skupiono się na przedstawieniu obszarów zainteresowań naukowych badaczki, jej działalności dydaktycznej i najważniejszych publikacjach wydanych w latach 2010–2017. W tekście opisano różne okresy działalności akademickiej Pani Profesor, ze szczególnym uwzględnieniem publicznej obrony pracy doktorskiej w kwietniu 1970 roku. Do realizacji tematu wykorzystano metody: krytycznej analizy literatury przedmiotu, historyczną oraz bibliograficzną.

SŁOWA KLUCZOWE

Hanna Tadeusiewicz, Katedra Informatologii i Bibliologii UŁ, Katedra Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UŁ

17

Hanna Barbara Tadeusiewicz przez całe życie związana była z Łodzią; tu urodziła się 19 października 1939 roku w rodzinie inteligenckiej, tutaj też uczęszczała do Szkoły Podstawowej nr 83 oraz Liceum Ogólnokształcącego im. Joachima Lelewela, a następnie kontynuowała studia polonistyczne na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego, gdzie pod kierunkiem prof. Anieli Kowalskiej przygotowała pracę magisterską pt. *Problematyka aktualna w twórczości Juliana Ursyna Niemcewicza* (1963). Rok później rozpoczęła pracę w Bibliotece Uniwersyteckiej w Łodzi, z którą zawodowo była związana do 1983 roku, to jest przez 20 lat, zdobywając doświadczenie i stopnie awansu zawodowego; w 1970 roku obroniła doktorat pt. *Czasopisma warszawskie z lat 1825–1830 jako obraz życia literackiego stolicy przed powstaniem listopadowym* (promotor prof. Aniela Kowalska,

* Uniwersytet Łódzki, Wydział Filologiczny, Katedra Informatologii i Bibliologii, e-mail: mariola.antczak@uni.lodz.pl; ORCID: 0000-0002-4378-7101

** Uniwersytet Łódzki, Wydział Filologiczny, Katedra Informatologii i Bibliologii, e-mail: zbigniew.gruszka@uni.lodz.pl; ORCID: 0000-0002-7834-3893

zob. fot. 1); w 1972 roku zdała egzamin na bibliotekarza dyplomowanego; od 1978 roku pełniła funkcję kierownika Oddziału Prac Naukowych, w którym powstawał *Słownik pracowników książki polskiej*. W 1983 roku złożyła pracę pt. *Drukarnstwo polskie II połowy XIX wieku w świetle fachowych czasopism drukarzy z lat 1872–1900* zatwierdzoną w postępowaniu habilitacyjnym, na podstawie której otrzymała stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie nauki o książce (1984, zob. fot. 2)¹.

Fot. 1. Hanna Tadeusiewicz w dniu publicznej obrony pracy doktorskiej
– 24 kwietnia 1970 roku

Źródło: Archiwum domowe Hanny Tadeusiewicz. Skan: Zbigniew Gruszka

¹ Szczegóły biograficzne i zawodowe podajemy za: E. Andrysiak: Profesor Hannie Tadeusiewicz w 45-lecie pracy naukowej [w:] *Ludzie i książki: szkice bibliologiczno-biograficzne*, red. E. Andrysiak, Łódź: Wydawnictwo „Ibidem”, 2011, s. 7–11; J. Konieczna: Profesor Hanna Tadeusiewicz jako wychowawca kilku pokoleń bibliotekarzy i kierownik Katedry Bibliotekoznawstwa UŁ, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum” 2010, nr 16, s. 13–19; Profesor Hanna Tadeusiewicz, red. M. Wichowa, Łódź: Łódzkie Towarzystwo Naukowe, 2010.

Fot. 2. Dr Hanna Tadeusiewicz w trakcie uroczystości nadania stopnia doktora
habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie nauki o książce
3 października 1983 roku

Źródło: Archiwum domowe Hanny Tadeusiewicz. Skan: Zbigniew Gruszka

19

Z tematów przedstawionych prac naukowych wyłania się szeroki obraz zainteresowań badawczych Pani Profesor, do których należą: czasopiśmiennictwo fachowe, głównie XIX-wieczne, a także biografistyka księgoznawcza; zagadnienia te dominowały w pracach magisterskich i doktorskich, których promotorstwa podejmowała się Hanna Tadeusiewicz.

W 1984 roku Profesor otrzymała tytuł docenta w Katedrze Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Łódzkiego, kierowanej wówczas przez prof. Bolesława Świderskiego; z Katedrą była jednak związana już od 1970 roku, prowadziła bowiem cenione przez studentów zajęcia zlecone, m.in. z zakresu historii książki. W 1987 roku zastąpiła na stanowisku prof. Świderskiego i objęła funkcję Kierownika Katedry, którą piastowała do 2010 roku, wiążąc się pracą zawodową i naukową z Uniwersytetem Łódzkim na kolejne ponad dwadzieścia lat (zob. fot. 3). Uznaniem pracy Hanny Tadeusiewicz było otrzymanie w 1994 roku tytułu naukowego profesora nauk humanistycznych z rąk prezydenta Lecha Wałęsy (fot. 4).

Fot. 3. Skład osobowy Katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej
w dniu 3 października 1989 roku

Źródło: Archiwum domowe Hanny Tadeusiewicz. Skan: Zbigniew Gruszka

Fot. 4. Wręczenie tytułu profesora z rąk prezydenta Lecha Wałęsy, 1995 rok
Źródło: Archiwum domowe Hanny Tadeusiewicz. Skan: Zbigniew Gruszka

W okresie pracy w Katedrze Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UŁ Profesor pełniła liczne funkcje: w latach 1990–1996 była prodziekanem Wydziału Filologicznego (fot. 5), w latach 1990–2010 kierownikiem Pracowni Słownika Pracowników Książki Polskiej, w latach 1985–2003 zastępcą przewodniczącego i sekretarzem Wydziału I Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, w którego poczet członków została włączona w 1984 roku, a od 1989 roku przewodniczącą zespołu ds. bibliografii regionalnej Kalisza i województwa kaliskiego². Należy nadmienić, że przedstawiona lista to skromny wycinek 50-letniej aktywności naukowej i organizacyjnej Profesor, która nadal czynnie uczestniczy w inicjatywach Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, Łódzkiego Towarzystwa Przyjaciół Książki, Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, pracuje naukowo oraz aktywnie angażuje się w życie Katedry Informatologii i Bibliologii UŁ, kontynuatorki ponad siedemdziesięcioletnich tradycji kształcenia bibliotekarzy w Katedrze Bibliotekoznawstwa UŁ.

21

Fot. 5. Senat Uniwersytetu Łódzkiego. Profesor Hanna Tadeusiewicz w środkowym rzędzie trzecia z prawej, ok. 1995 roku
Źródło: Archiwum domowe Hanny Tadeusiewicz. Skan: Zbigniew Gruszka

² E. Andrysiak: Profesor Hannie Tadeusiewicz w 45-lecie..., s. 7–8.

Przygotowując się do prac redakcyjnych nad książką, sięgnęliśmy w naturalnym odruchu do wstępu do *Słownika pracowników książki polskiej* w poszukiwaniu słów, które zainspirowałyby nas przy formułowaniu tytułu niniejszej pracy. Nie znaleźliśmy tam jednak żadnych właściwych odniesień, prócz słów fachowo wyjaśniających cele, znaczenie i konstrukcję słownika. Podobnie w pracach uczniów Pani Profesor – w wydanej w 2010 roku publikacji *Ludzie i książki* pod red. Ewy Andrysiak wstęp okazał się fachowy, syntetyczny, wolny od osobistych odniesień. Uznać to należy za „szkołę” Pani Profesor, w której zawsze liczyła się prostota i konkret wypowiedzi.

Dopiero w opublikowanej w serii *Sylwetki łódzkich uczonych* książeczce Marii Wichowej natrafiliśmy na zgrabne sformułowanie, które – obok rozległego opisu dokonań Profesor Hanny Tadeusiewicz – zmusiło nas do zatrzymania się i głębszej refleksji, oddawało bowiem krótko to, co chcieliśmy przekazać: Profesor Hanna Tadeusiewicz: Uczona i Nauczycielka.

We wspomnianej pracy Maria Wichowa z największą serdecznością wypowiedziała się o Osobie, której niniejszy tom – w 50-lecie doktoratu – poświęcamy. Pisała o szacunku i sympatii kolegów, studentów, przyjaciół akademickich i nauczycieli³. Potwierdzi to każdy, kto zna Panią Profesor. Zwłaszcza w środowisku łódzkim rozmowa o tym, że się reprezentuje bibliologię oraz Katedrę Bibliotekoznawstwa, często kończyła się stwierdzeniem: „[...] znam Panią Profesor Tadeusiewicz”, czasem dopowiedzeniem: „[...] była promotorem mojej pracy magisterskiej”, równie często konkluzją: „[...] proszę przekazać moje pozdrowienia!”.

Związki Hanny Tadeusiewicz z Katedrą Informatologii i Bibliologii UŁ (jednostka zmieniła nazwę w 2016 roku) trwają nieprzerwanie od chwili obrony doktoratu przez Panią Profesor w 1970 roku, czyli od 50 lat! W tym czasie wypromowała Ona 150 magistrów i 9 doktorów. Z tej grupy dwie osoby – Ewa Andrysiak i Mariola Antczak – są już samodzielnymi pracownikami nauki.

Zapraszając środowisko naukowe do udziału w jubileuszowej publikacji, zazaczyliśmy ogólnie, że liczymy na prace pozostające w tematyce z kilkudziesięcioletnim dorobkiem naukowym Pani Profesor, liczącym – jak ustaliła Ewa Andrysiak – 160 pozycji bibliograficznych⁴. Wpłynęło 15 tekstów naukowych badaczy z Bydgoszczy, Kalisza, Katowic, Łodzi, Torunia i Warszawy dotyczących m.in. eduka-

³ M. Wichowa: *Profesor Hanna Tadeusiewicz*, Łódź: Łódzkie Towarzystwo Naukowe, 2010, s. 13.

⁴ E. Andrysiak: *Bibliografia prac Profesor Hanny Tadeusiewicz [w:] Ludzie i książki: studia i szkice bibliologiczno-biograficzne*, red. E. Andrysiak, Łódź: Katedra Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, 2011, s. 17–44; zob. też E. Andrysiak [oprac.]: *Hanna*

cji, prasy, biografistyki i badań bibliotekoznawczych – zagadnień, które odnajdziemy również w bogatym dorobku naukowym Profesor Hanny Tadeusiewicz.

W 2012 roku Hanna Tadeusiewicz obchodziła szczególną uroczystość: 50-lecie swojej pracy w Uniwersytecie Łódzkim (por. fot. 6). Rocznicą 50-lecia obrony pracy doktorskiej to kolejny, ważny moment w historii Katedry Informatologii i Bibliologii Uniwersytetu Łódzkiego. Jesteśmy bardzo szczęśliwi, że zapis tamtych wydarzeń z życia Profesor dochował się we fragmencie do dziś, w postaci filmu *Portret Uniwersytetu* zrealizowanego w 1970 roku przez łódzką Wytwórnę Filmów Oświatowych w reżyserii Stanisława Grabowskiego. Dokument, przygotowany w 25-lecie Uniwersytetu Łódzkiego, przedstawiał wybory studentów dotyczące podjęcia studiów oraz różne wydarzenia z życia uczelni powołanej do życia w 1945 roku.

Fot. 6. Hanna Tadeusiewicz podczas mowy wygłoszanej z okazji 50-lecia swojej pracy 13 marca 2012 roku. Uniwersytet Łódzki
Źródło: fot. Mariola Antczak

Jednym z udokumentowanych w filmie wydarzeń był fragment obrony pracy doktorskiej Profesor Hanny Tadeusiewicz. Tuż przed sceną nadania stopnia doktora nauk humanistycznych zostały zarejestrowane następujące słowa Pani Profesor:

Zadowolona jestem, że praca – kilkuletnia – dobiega końca. Jednocześnie przeżywam uczucie żalu, że pewien etap życia został zamknięty już bezpowrotnie. Po dwóch – mniej więcej – latach od ukończenia studiów stwierdziłam, że sama praca zawodowa nie daje pełnego zadowolenia i postanowiłam wrócić do pracy naukowej w Bibliotece Uniwersyteckiej w Łodzi.

Uzyskanie stopnia doktorskiego to z jednej strony bardzo realna korzyść, dodatek do pensji, ale chyba nie tylko o to chodzi. Dyplom doktorski daje perspektywy na przyszłość. Ta kilkuletnia praca, w sumie pięć lat, kosztowała trochę wyrzeczeń osobistych, rezygnacji z przyjemności, na pewno nie brakowało też przeżyć⁵.

Uczona i Nauczycielka Hanna Tadeusiewicz dała nam wszystkim szereg cennych wskazówek, które pozostaną trwale bez względu na otaczające nas zmiany, tendencje zwrotne w nauce polskiej, humanistyce, bibliologii, czy też – jak należy to teraz określić – w naukach o komunikowaniu i mediach. Należy do nich chyba najcenniejsze przesłanie: że nauka to nie tylko punkty za publikację, koniunkturalizm, konformizm; nauka to coś więcej, to pokazywanie, że każdy obszar działalności kulturalnej i piśmienniczej człowieka, dawny i obecny, bez względu na poglądy i przekonania twórcy i badanego, zasługuje na pamięć i dokumentację – w celu ochrony tej pamięci i w służbie przyszłym pokoleniom. Warto tutaj przypomnieć szczególny moment w historii zawodu bibliotekarza w Polsce, o który to toczył się spór na początku drugiego dziesięciolecia XXI wieku. Realizując wytyczne rządowe, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Sprawiedliwości oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego podjęły działania służące opracowaniu odpowiednich zmian w dokumentach legislacyjnych. Nowe zapisy wskazywały między innymi na usunięcie z grupy zawodów regulowanych bibliotekarza, ale również na brak potrzeby starania się o stanowisko bibliotekarza dyplomowanego. Zmiana dotyczyła także wymagań w zakresie stanowisk zajmowanych przez bibliotekarzy w bibliotekach publicznych, a szczególnie istotna dotyczyła możliwości przyjmowania na stanowisko młodszego bibliotekarza i bibliotekarza osób z wykształceniem średnim. Wówczas Hanna Tadeusiewicz – będąca długoletnią przewodniczącą Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na bibliotekarza dyplomowanego oraz

⁵ Portret Uniwersytetu 1970, reż. St. Grabowski, red. A. Nieśmiałek, Łódź: Wytwórnia Filmów Oświatowych, 1970, 16:13 minut.

dypłomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej – nie pozostała obojętna na wydarzenia i zabrała głos w tej sprawie podczas ważnej dla bibliotekarzy konferencji organizowanej przez środowisko białostockie⁶ (fot. 7).

Fot. 7. Hanna Tadeusiewicz podczas referatu wygłaszanego na konferencji w Białymstoku 21 czerwca 2013 roku, poświęconej deregulacji zawodu bibliotekarza
Źródło: fot. Mariola Antczak

25

Szanowna Pani Profesor! Proszę przyjąć najlepsze życzenia z tak pięknej okazji odnowienia doktoratu. Prosimy, byśmy nadal mogli korzystać z Pani wiedzy i doświadczenia! *Ad multos annos!*

Bibliografia

- Andrysiak E.: Bibliografia prac Profesor Hanny Tadeusiewicz [w:] Ludzie i książki: studia i szkice bibliologiczno-biograficzne, red. E. Andrysiak, Łódź: Katedra Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, 2011, s. 17–44.
- Bibliotekarz uwolniony – deregulacja czy degradacja? IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa Białystok, 12–14 czerwca 2013, red. H. Brzezińska-Stec

⁶ Bibliotekarz uwolniony – deregulacja czy degradacja? IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa Białystok, 12–14 czerwca 2013, red. H. Brzezińska-Stec i J. Żochowska, Białystok: Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku, 2013.

- i J. Żochowska, Białystok: Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku, 2013.
- Hanna Tadeusiewicz: bibliotekarz i bibliolog. Bibliografia publikacji 1966–2004, oprac. E. Andrysiak, Kalisz: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 2004.
- Konieczna J.: Profesor Hanna Tadeusiewicz jako wychowawca kilku pokoleń bibliotekarzy i kierownik Katedry Bibliotekoznawstwa UŁ, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum” 2010, nr 16, s. 13–19.
- Portret Uniwersytetu 1970, reż. Stanisław Grabowski, red. A. Nieśmiałek, Łódź: Wytwórnia Filmów Oświatowych, 1970, 16:13 minut.
- Wichowa M.: Profesor Hanna Tadeusiewicz, Łódź: Łódzkie Towarzystwo Naukowe, 2010.

Załącznik: Hanna Tadeusiewicz 2010–2017: bibliografia podmiotowo-przedmiotowa

2010

1. Hanna Tadeusiewicz / [red. Maria Wichowa]. – Łódź : Łódzkie Towarzystwo Naukowe. – Sylwetki Łódzkich Uczonych. – z. 101. – 38 s. : il.
2. Magdalena Paczyńska (1966–2010) / Hanna Tadeusiewicz // *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Librorum*. – [Z.] 16, s. 413–415
3. O dwu słownikach realizowanych w Katedrze Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Łódzkiego / Hanna Tadeusiewicz // W: *Książka zawsze obecna, ofiarowane profesorowi Krzysztofowi Migoniowi* / [kom. red. Barbara Bieńkowska et al.]. – Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego. – 492 s. : il. (w tym kolor.). – s. 107–110
4. Podwyższanie kwalifikacji pracowników bibliotek naukowych : egzamin dla kandydatów na dyplomowanego bibliotekarza oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej / Hanna Tadeusiewicz // *Forum Bibliotek Medycznych*. – R. 3, nr 1 (2010), s. 99–101
5. Profesor Hanna Tadeusiewicz jako wychowawca kilku pokoleń bibliotekarzy i kierownik Katedry Bibliotekoznawstwa UŁ / Jadwiga Konieczna // *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Librorum*. – [Z.] 16 (2010), s. 13–19
6. Słownik pracowników książki polskiej : suplement 3 / zespół red. Hanna Tadeusiewicz (przewodn.) [et al.]. – Warszawa : Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, 351, [1] s. – Nauka, Dydaktyka, Praktyka. 121

27

2011

1. Ludzie i książki : studia i szkice bibliologiczno-biograficzne : księga pamiątkowa dedykowana Profesor Hannie Tadeusiewicz / red. Ewa Andrysiak. – Łódź : Wydawnictwo „Ibidem”. – 449 s.
2. Podręczny słownik bibliotekarza / oprac. Grzegorz Czapnik i Zbigniew Gruszka przy współpracy Hanny Tadeusiewicz. – Warszawa : Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. – 612 s.

2014

1. Aleksandra Wejman-Sowińska (1941–2014) / Hanna Tadeusiewicz / / *Przegląd Biblioteczny*. – R. 82, z. 1, s. 147–15
2. Profesor Jan Muszkowski – bibliolog, bibliofil, społecznik / Hanna Tadeusiewicz / / *Kronika Miasta Łodzi*. – [z.] 4, s. 48–52
3. Wspomnienie o dr Aleksandrze Wejman-Sowińskiej (1941–2014) / Hanna Tadeusiewicz / / *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum*. – [z.] 2, s. 109–113
4. Wspomnienie o lekarzu, właścicielu biblioteki w Częstochowie / Hanna Tadeusiewicz / / *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum*. – [z.] 1, s. 143–147

2015

1. Działalność Heleny Więckowskiej jako dyrektora Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi (1948–1969) / Hanna Tadeusiewicz / / W: Helena Więckowska – bibliotekarz, historyk, bibliolog. – Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego. – 126, [1] s. : il. – s. 15–19
- 28 2. Życie książki : edycja krytyczna na podstawie wydania z 1951 roku / Jan Muszkowski, oprac. Grzegorz Czapnik i Zbigniew Gruszka, wstęp Hanna Tadeusiewicz. – Łódź : Uniwersytet Łódzki. Warszawa : Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. – LIV, 474, [2] s., XVI s. tabl. : il. (w tym kolor)

2016

1. Barbara Sordylowa (1934–2016) : wspomnienie / Hanna Tadeusiewicz / / *Przegląd Biblioteczny*. – R. 84, z. 2, s. 345–351
2. Dorobek naukowy Profesora Krzysztofa Walczaka w zakresie biografistyki / Hanna Tadeusiewicz / / *Region i książka : szkice z dziejów książki regionalnej*, s. 325–327
3. Drukarstwo w Łodzi w latach 1859–1918 : poligrafia i jej ludzie / Hanna Tadeusiewicz / / *Kronika Miasta Łodzi*. – [z.] 3, s. 129–137
4. Słownik pracowników książki polskiej. Suplement 4 / zespół red. Magdalena Rzadkowolska, Hanna Tadeusiewicz, Agata Walczak-Niewiadomska. – Warszawa : Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. – 364 s.

5. Wspomnienie o Docent Barbarze Sordylowej (1934–2016) / Hanna Tadeusiewicz / / *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Librorum*. – [z.] 1/2, s. 161–168

2017

1. Łódzcy bibliofile w „Słowniku pracowników książki polskiej” : wspomnienie / Hanna Tadeusiewicz / / W: *Kultura książki i informacji : księga jubileuszowa dedykowana Profesor Elżbiecie Gondek* / red. Arkadiusz Pulikowski – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. – 455, [1] s. : il. – s. 277–283
2. Ruch bibliofilski w Łodzi (1927–2017) / Hanna Tadeusiewicz / / *Kronika Miasta Łodzi*. – [z.] 1, s. 183–186
3. „Słownik pracowników książki polskiej”, wydawnictwo z zakresu biografistyki bibliologicznej jako źródło do badań nad dziejami instytucji książki za granicą / Hanna Tadeusiewicz / / *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. –T. spec., s. 71–80
4. Zaslugi lekarzy dla organizacji bibliotek prywatnych i publicznych w Polsce / Hanna Tadeusiewicz / / W: *O etosie książki : studia z dziejów bibliotek i kultury czytelnicznej* / red. Teresa Wilkoń. – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. – 814, [6] s., [1] k. tabl. : il. (w tym kolor.). – s. 124–131

29

ABSTRACT

Hanna Tadeusiewicz – the Scientist and the Teacher

The article presents the scientific profile of Professor Hanna Tadeusiewicz. The authors focused on presenting the areas of scientific interest of the researcher, her didactic activity and the most important publications published in 2010–2017. The various periods of the Professor's academic activity were described with particular emphasis on the doctoral dissertation exam in April 1970. The following methods were used to implement the topic: critical analysis of the literature, historical and bibliographical methods.

KEYWORDS

Hanna Tadeusiewicz, Department of Information, Library and Book Science of the University of Lodz, Department of Library and Information Science of the University of Lodz